

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Zuzana Skalská
Název diplomové práce: Výuka výslovnosti v učebnicích anglického jazyka pro 2. stupeň ZŠ
Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Lucie Betáková, MA, Ph.D.
Oponent diplomové práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

- I. Cíl práce a jeho naplnění:
1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
 - 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky**
 3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
 4. Stanovený cíl nebyl naplněn
- II. Struktura práce:
1. Logická, jasná a přehledná
 - 2. Přiměřená**
 3. Uspokojivá
 4. Nevhodná
- III. Práce s literaturou:
1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
 - 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu**
 3. Průměrná práce s literaturou
 4. Slabá, chybná nebo nedostačující
- IV. Prezentace a interpretace dat:
1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
 2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
 - 3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat**
 4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků
- V. Formální stránka:
- 1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům**
 2. Obsahuje drobné formální chyby
 3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
 4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků
- VI. Jazyková úroveň práce:
- 1. Výborná**

2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

- VII. Náročnost zpracování tématu:
1. Velmi vysoká
 - 2. Vysoká**
 3. Střední
 4. Nízká

- VIII. Přínosy práce:
1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
 - 2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění**
 3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
 4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucí diplomové práce:

Předkládaná diplomová práce se zabývá výukou výslovnosti anglického jazyka na 2. stupni ZŠ, tedy ve fázi, kdy žáci mají dosáhnout cílové úrovně ovládnutí cizího jazyka A2 podle SERRJ. Hlavním cílem práce je zhodnotit pět řad učebnic anglického jazyka, které mají doložku MŠMT a běžně se na základních školách používají.

Polovinu práce zabírá teoretická část, ve které se diplomantka snaží představit hlavní rysy anglické výslovnosti na segmentální a suprasegmentální úrovni především ve vztahu k českým mluvčím a jejich výslovnostním obtížím. K tomu používá poměrně rozsáhlou odbornou literaturu, ať už anglicky či česky psanou. Různé autory a jejich myšlenky dokáže mezi sebou porovnávat, někdy je ovšem znát nepochopení obsahu. Jinde se stává, že je identická problematika zmíněná několikrát na různých místech teoretické části (např. obtíž českých mluvčích s anglickou výslovností, mezinárodní fonetická transkripce), jinde si diplomantka odporuje (např. kap. 6 nutnost žáka rozpoznat jednotlivé fonémy versus nejdříve poslech bez schopnosti rozpoznat jednotlivé prvky). Je samozřejmé, že zmiňovaní autoři se v jednotlivých otázkách neshodnou, diplomantka by ale měla být schopna jejich názory zhodnotit i z hlediska své vlastní pedagogické praxe a reality výuku na českých základních školách.

V úvodu a abstraktu práce jsou zmiňována kritéria obsahu a přístupů k výuce výslovnosti, v této části práce ovšem není jasné, čeho se týkají. Stejně tak se zde operuje s termíny segmentální a suprasegmentální, které jsou ale vysvětleny až později.

V práci se vyskytuje poměrně velké množství faktických chyb nebo nepřesných vyjádření, např.:

Str. 9 - nejde o *mluvenou* skutečnost, ale skutečnost, o které se mluví.

Str. 10 – přepis slova *photograf* podle amerického úzu

Str. 14 – ve slovech *batter* a *butter* nejde o rozdíl alofónu, ale fonému.

Str. 18 - k vysvětlení aspirace je vybráno nevhodné slovo *chicken*, aspirace by měla být vysvětlena na slovech typu *pick – tick – kick*. Chybně je vysvětlena neexistence aspirace ve

slovesch *scold* a *stomach*. Tam jde o sykavku předcházející normálně aspirovanou neznělou souhlásku.

U fonologického síta měly být vysvětleny jednotlivé segmentální jevy, diplomantka ale nelogicky přidává jevy vázící se ke gramatice, např., výslovnost koncového –s nebo –ed.

V kap. 4 se hovoří o tom, že 18 let je hranice, po jejímž překročení se už student nenaučí výslovnost rodilého mluvčího. Nelze být takto konkrétní, teorie nazv. *Critical period hypothesis* pracuje s méně konkrétním věkem puberty. Diplomantka nepodrobuje tento výrok kritice ani se neptá, zda je výslovnost rodilého mluvčího skutečně cílem výuky výslovnosti na 2. stupni ZŠ.

V kapitole 5.2. se mluví o rozdílných přístupech – intuitivním a analytickém. Tato problematika by si zasloužila hlubší vhléd, ideálně v závěru práce, kde se jasně ukazuje, že všechny zkoumané učebnice využívají intuitivně – imitačního přístupu. Zřejmě k tomu bude jasný důvod. Stejně tak by si hlubší zamyšlení zasloužila otázka používání mezinárodní či zjednodušené fonetické transkripce.

V kapitole 6 je zmíněna metoda kontrastu, v jejímž rámci se porovnávají hlásky TH (neznělá varianta), S a T. Není zmíněno, proč právě tento kontrast je důležitý.

Str. 33 – chybí člen u sousloví *green house*

Str. 34 – není jasné cvičení na intonaci, v psané podobě jde vždy o oznamovací větu.

Kap. 7.1. doporučený obsah není na základě této kapitoly zcela jasný.

SERRJ není kurikulární dokument jako RVP, jde pouze o doporučení.

U učebnice *Your Space* je jednou z autorek E. Wdowyczynová, která je Češka.

Co se týče konkrétního hodnocení jednotlivých učebnic, uvědomuji si jeho náročnost, přesto mám tyto připomínky:

Str. 47 u kontrastu slov *first* a *maths* nejde o kontrast hlásek, který je zmiňován.

Str. 50 – mluvíte o tom, že vázání se neobjevuje, ale v rapu *Soundbite* na ukázce je jasné, že ano – např. *I am all alone*. Stejně tak v učebnici *English Plus* – např. *I have touched a snake*. Slovní přízvuk se zde objevuje také – např. obr. 9 – podtrhněte přízvučná slova.

Str. 72 větný přízvuk je také přítomný – např. obr. 26.

Z toho vyplývá, že závěry hodnocení učebnic jsou lehko napadnutelné.

Největším problémem ovšem jsou závěry formulované na základě grafů na str. 74. Z grafů je zřejmé, že segmentální rovina je nejlépe zastoupena v učebnici *PROJECT*!

Závěry hodnocení učebnic podle mého názoru ukazují několik zajímavých aspektů, které nebyly zmíněny:

- Vždy je použit intuitivně imitační přístup. Jaký je k tomu zřejmě důvod?
- RVP ani SERRJ nenabízejí jasná kritéria, podle kterých by mohla být hodnocena kvalita výuky výslovnosti, ani z hlediska obsahu, ani z hlediska využitých metod. U SEERJ se zaměřují metody s obsahem.
- Z analýzy učebnic je zřejmé, že výuka výslovnosti se často váže na vyučované gramatické jevy a probíranou slovní zásobu.

Práce je psaná kultivovanou češtinou, vyskytuje se pouze minimální počet chyb, obvykle v interpunkci.

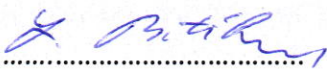
Navrhovaná známka: velmi dobře

Otázky k obhajobě:

Není nutné vyjadřovat se k všem zmíněným jednotlivostem.
Vysvětlete prosím rozdíl mezi pojmy foném, alofón a alomorf.

Došla jste k jistým závěrům ohledně výběru učebnice anglického jazyka z pohledu výuky výslovnosti. Učebnice ale nemůže být samospasitelná. Důležitá je role učitele. Jaké znalosti a dovednosti by měl mít učitel anglického jazyka, aby vedl své žáky k dobré výslovnosti?

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Podpis vedoucího diplomové práce:

Datum: 18. 5. 2017

*nehodící se škrtněte